



ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Β' ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΣΧΕΔΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΝΟΜΩΝ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Ενσωμάτωση της Οδηγίας 2013/1/ΕΕ του Συμβουλίου της 20ής Δεκεμβρίου 2012 για την τροποποίηση της Οδηγίας 93/109/ΕΚ σχετικά με τις λεπτομέρειες άσκησης του δικαιώματος του εκλέγεσθαι κατά τις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου από τους πολίτες της Ένωσης που κατοικούν σε ένα κράτος μέλος του οποίου δεν είναι υπήκοοι στο ελληνικό δίκαιο και τροποποίηση του ν. 2196/1994 (Α' 41)»

Ι. Γενικές Παρατηρήσεις

Α. Το υπό συζήτηση και ψήφιση Νοσχ, όπως διαμορφώθηκε από την Διαρκή Επιτροπή Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης, αποτελείται από τέσσερα (4) άρθρα.

Προς τον σκοπό της προώθησης της πολιτικής συμμετοχής των πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο κράτος μέλος της κατοικίας τους, κατά την εκλογή ανάδειξης των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (Αιτιολογική Έκθεση επί του Νοσχ), ενσωματώνεται στην ελληνική έννομη τάξη η Οδηγία 2013/1/ΕΕ του Συμβουλίου της 20ής Δεκεμβρίου 2012 «για την τροποποίηση της Οδηγίας 93/109/ΕΚ σχετικά με τις λεπτομέρειες άσκησης του δικαιώματος του εκλέγεσθαι κατά τις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου από τους πολίτες της Ένωσης που κατοικούν σε ένα κράτος μέλος του οποίου δεν είναι υπήκοοι» [(ΕΕ L 26 της 26.1.2013, σελ. 27-29), στο εξής, Οδηγία]. Διά της Οδηγίας προτείνεται, ιδίως, η κατάργηση της υποχρέωσης υποβολής από τους υποψηφίους ευρωβουλευτές βεβαίωσης των αρμόδιων διοικητικών αρχών της χώρας τους ότι δεν έχουν εκπέσει του δικαιώματος του εκλέγεσθαι στο κράτος μέλος καταγωγής τους – την οποία θέσπιζε η Οδηγία

93/109/EK – και η αντικατάστασή της από υπεύθυνη δήλωση, επισυναπτόμενη στην κατάθεση της δήλωσης υποψηφιότητας, όπου θα βεβαιώνεται ότι αυτοί δεν έχουν στερηθεί του εν λόγω δικαιώματος στη χώρα καταγωγής τους.

Έτσι, με το άρθρο 2 του Νοχ τροποποιείται το άρθρο πέμπτο του ν. 2196/1994 και ορίζεται ότι «[κ]ατά την κατάθεση της δήλωσης υποψηφιότητας κάθε εκλόγιμος πολίτης κράτους-μέλους της Ένωσης οφείλει να υποβάλει [...]: α. Υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 5 του ν. 1599/1986 (Α' 75) στην οποία θα δηλώνει ότι δεν έχει στερηθεί ή εκπέσει του δικαιώματος του εκλέγεσθαι στο κράτος-μέλος καταγωγής του, μετά από δικαστική απόφαση ή απόφαση (πράξη) διοικητικής αρχής, υπό την προϋπόθεση ότι για την τελευταία προβλέπεται η προσβολή της με ένδικο βοήθημα το οποίο είτε ασκηθέν απερρίφθη είτε παρήλθε η εκ του νόμου τασσόμενη προς τούτο προθεσμία», στην οποία περιλαμβάνονται «και τα εξής στοιχεία: (1) η ιθαγένεια, η ημερομηνία και ο τόπος γέννησης, η τελευταία διεύθυνση στο κράτος-μέλος καταγωγής και η διεύθυνση στην εκλογική περιφέρεια του κράτους-μέλους κατοικίας, (2) ο εκλογικός κατάλογος του δήμου, κοινότητας ή περιφέρειας στον οποίο είναι εγγεγραμμένος τελευταία στο κράτος μέλος καταγωγής του, (3) δήλωση ότι δεν είναι υποψήφιος για τις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σε άλλο κράτος-μέλος, αλλά ούτε και στην Ελλάδα σε συνδυασμό άλλου κόμματος ή συνασπισμού συνεργαζόμενων κομμάτων, (4) η ημερομηνία από τη[ς] οποία[ς] είναι υπήκοος ενός κράτους- μέλους. β. Φωτοαντίγραφο ισχύοντος αποδεικτικού ταυτότητας, όπως αστυνομικής ταυτότητας ή διαβατηρίου».

Περαιτέρω, με το άρθρο 3 του Νοχ αντικαθίσταται το άρθρο έκτο του ν. 2196/1994, προκειμένου η επιβεβαίωση της δήλωσης περί της μη έκπτωσης από το δικαίωμα του εκλέγεσθαι να βαρύνει, εφεξής, τα κράτη μέλη της κατοικίας των υποψηφίων. Έτσι, το κράτος μέλος καταγωγής, αφού λάβει σχετική κοινοποίηση από το κράτος μέλος της κατοικίας, οφείλει να αποστείλει τα αιτούμενα στοιχεία εντός της οριζόμενης προθεσμίας, ώστε να αξιολογηθεί περαιτέρω το παραδεκτό της υποψηφιότητας.

Τέλος, με το άρθρο 4 καθορίζεται η έναρξη ισχύος του προτεινόμενου Νοχ.

Β. Συμφώνως προς το άρθρο 14 παρ. 2 και 3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣυνθΕΕ), ΕΕ C 83 της 30.3.2010, σελ. 22-23, «[τ]ο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο απαρτίζεται από αντιπροσώπους των πολιτών της Ένωσης. Ο αριθμός τους δεν υπερβαίνει τους επτακόσιους πενήντα συν τον πρόεδρο.

Η εκπροσώπηση των πολιτών είναι αναλογική κατά φθίνουσα τάξη, με ελάχιστο όριο έξι μελών ανά κράτος μέλος (...), τα δε μέλη του «εκλέγονται για πέντε έτη με άμεση, καθολική, ελεύθερη και μυστική ψηφοφορία».

Αντιθέτως προς την προηγούμενη ρύθμιση, κατά την οποία το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αποτελούνταν από αντιπροσώπους των λαών των κρατών που έχουν συνενωθεί στην Κοινότητα [άρθρο 189 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, (ΣυνθΕΚ)], η ΣυνθΕΕ όρισε ότι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο απαρτίζεται από αντιπροσώπους των πολιτών της Ε.Ε. Παρά την ανωτέρω διατύπωση, ελλείπει υιοθέτησης, συμφώνως προς το άρθρο 223 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣυνθΛΕΕ), ενιαίας διαδικασίας εκλογών, η οποία θα αναδείκνυε τη σημασία της εκλογής του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, η ανεπαρκής αντιπροσωπευτικότητα και νομιμοποίηση του οργάνου διατηρείται (βλ., σχετικώς, Αστ. Πλιάκο, Το Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης – Θεσμικό και Ουσιαστικό Δίκαιο, 2012, σελ. 201).

Την άμεση, απευθείας, ανάδειξη των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου από τους πολίτες της Ε.Ε. προέβλεψε, κατ' αρχάς, η Πράξη «περί της εκλογής αντιπροσώπων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο με άμεση και καθολική ψηφοφορία», που υπογράφηκε στις 20.9.1976 από τους αντιπροσώπους των κρατών μελών στο Συμβούλιο και προσαρτήθηκε στην Απόφαση του Συμβουλίου της 76/78/ΕΚΑΧ, ΕΟΚ, ΕΚΑΕ. Η έλλειψη εναρμόνισης ως προς τα υπόλοιπα ζητήματα της εκλογικής διαδικασίας διατήρησε την αρμοδιότητα των κρατών μελών να εφαρμόζουν στις ευρωπαϊκές εκλογές την εκλογική νομοθεσία τους. Διά της Οδηγίας 93/109/ΕΚ (ΕΕ L 329 της 30.12.1993, σελ. 34) επιχειρήθηκε, σε πρώτη φάση, η εναρμόνιση, στο κοινοτικό επίπεδο, των προϋποθέσεων άσκησης του δικαιώματος του εκλέγειν και εκλέγεσθαι των μετακινούμενων πολιτών της Ε.Ε. Εν τούτοις, η Επιτροπή κατέδειξε την ανάγκη τροποποίησης της εν λόγω Οδηγίας, προς τον σκοπό, όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, κυρίως της διευκόλυνσης άσκησης του δικαιώματος του εκλέγεσθαι των εκλόγιμων πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Προοίμιο της Οδηγίας 2013/1, σημεία 2 και 4). Στο πλαίσιο αυτό, εκδόθηκε η ανωτέρω Οδηγία 2013/1/ΕΕ του Συμβουλίου της 20ής Δεκεμβρίου 2012.

Γ. Όπως έχει επισημανθεί και σε παλαιότερες εκθέσεις της Επιστημονικής Υπηρεσίας [βλ. Έκθεση της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής της 19.11.2013 επί του Νχσ «Προσαρμογή της εθνικής νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 2011/24/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 9ης Μαρτίου 2011 περί εφαρμογής των δικαιωμάτων των ασθενών στο πλαίσιο της διασυνοριακής υγειονομικής περίθαλψης (L

88/45/4.4.2011)», ν. 4213/2013] οι Οδηγίες δεσμεύουν κάθε κράτος μέλος προς το οποίο απευθύνονται, όσον αφορά το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα, αλλά αφήνουν την επιλογή του τύπου και των μέσων στην αρμοδιότητα των εθνικών αρχών [βλ. άρθρο 288 της ΣυνθΛειΤΕΕ (πρώην άρθρο 249 της ΣυνθΕΚ) ΕΕ C 83 της 30.3.2010, σελ. 171-2]. Τα κράτη μέλη υποχρεούνται να λάβουν εθνικά μέτρα μεταφοράς, διατηρώντας, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, την ελευθερία να επιλέξουν τον τρόπο μεταφοράς. Ωστόσο η επιλογή των σχετικών μέσων είναι συνάρτηση του αποτελέσματος που επιδιώκει η Οδηγία (βλ. Β. Σκουρή, Ερμηνεία των Συνθηκών για την Ευρωπαϊκή Ένωση και την Ευρωπαϊκή Κοινότητα, 2003, σελ. 1507 επ.).

Συμφώνως προς πάγια νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: ΔΕΕ), «οι διατάξεις μιας οδηγίας πρέπει να εφαρμόζονται μέσω κανόνων αναμφισβήτητης δεσμευτικότητας, με την απαιτούμενη εξειδίκευση, ακρίβεια και σαφήνεια, ώστε να πληρούται η απαίτηση της ασφάλειας δικαίου η οποία επιβάλλει, στην περίπτωση κατά την οποία μια οδηγία αποβλέπει στη γένεση δικαιωμάτων για τους ιδιώτες, να μπορούν οι δικαιούχοι να έχουν πλήρη γνώση των δικαιωμάτων τους» (ΔΕΕ της 16.7.2009, υπόθ. C-427/07, σκέψη 55, με εκεί παραπεμπόμενη νομολογία ή, με άλλη διατύπωση, ΔΕΕ της 23.3.1995 C-365/93 (Επιτροπή/Ελλάδα), σκέψη 9, συμφώνως προς την οποία, είναι «... απαραίτητο το συγκεκριμένο εθνικό δίκαιο να εξασφαλίζει πράγματι την πλήρη εφαρμογή της οδηγίας από την εθνική διοίκηση, η νομική κατάσταση που διαμορφώνεται βάσει του δικαίου αυτού να είναι αρκετά ακριβής και σαφής και οι δικαιούχοι να έχουν τη δυνατότητα να γνωρίζουν το πλήρες περιεχόμενο των δικαιωμάτων τους και, ενδεχομένως, να τα προβάλλουν ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων»).

Περαιτέρω, «(...) η μεταφορά της οδηγίας στο εσωτερικό δίκαιο δεν απαιτεί, κατ' ανάγκη, τυπική και κατά γράμμα επανάληψη των διατάξεων της οδηγίας σε ρητή και ειδική νομοθετική ή κανονιστική διάταξη, μπορεί δε να αρκεί ένα γενικό νομικό πλαίσιο, εφόσον αυτό εξασφαλίζει αποτελεσματικά την πλήρη εφαρμογή της οδηγίας με επαρκώς σαφή και συγκεκριμένο τρόπο ...» (ΔΕΕ της 16.7.2009, υπόθ. C-427/07, σκέψη 54, με παραπεμπόμενη σχετική νομολογία).

Δ. Στην εσωτερική έννομη τάξη, τα σχετικά με την εκλογή των αντιπροσώπων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ρύθμισε, κατ' αρχάς, ο ν. 1180/1981 «περί εκλογής αντιπροσώπων εις την Συνέλευσιν των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (Ευρωπαϊκόν Κοινοβούλιον) και άλλων τινών διατάξεων», ο οποίος τροποποιήθηκε, εν συνεχεία, ιδίως από τον ν. 1427/1984 και από τον ν.

2196/1994. Διά του τελευταίου αυτού νόμου ενσωματώθηκε στο εθνικό δίκαιο η Οδηγία 93/109/ΕΚ για τις λεπτομέρειες άσκησης του δικαιώματος του εκλέγεσθαι κατά τις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου από τους πολίτες της Ένωσης που κατοικούν σε ένα κράτος μέλος του οποίου δεν είναι υπήκοοι.

II. Παρατηρήσεις επί των άρθρων του Νοχ

1. Επί του άρθρου 2 (παρ. 2 του άρθρου πέμπτου του ν. 2196/1994)

Κατά την προτεινόμενη διάταξη, κατά την κατάθεση της δήλωσης υποψηφιότητας, κάθε εκλόγιμος πολίτης κράτους μέλους της Ένωσης οφείλει να υποβάλει Υπεύθυνη δήλωση, στην οποία θα περιλαμβάνεται, μεταξύ άλλων και «η ημερομηνία από τη[ς] οποία[ς] είναι υπήκοος ενός κράτους- μέλους». Εν προκειμένω, πρέπει, αντί του όρου «υπήκοος», να χρησιμοποιηθεί ο όρος «πολίτης» (βλ. και το Σύνταγμα).

2. Επί του άρθρου 3 (παρ. 1 του άρθρου έκτου του ν. 2196/1994)

Συμφώνως προς την προτεινόμενη διάταξη, «Τα πολιτικά κόμματα ή οι συνασπισμοί συνεργαζόμενων κομμάτων που προτίθενται να συμπεριλάβουν ως υποψήφιο στο συνδυασμό τους για την εκλογή των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, πολίτη άλλου κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης που κατοικεί στην Ελληνική Επικράτεια, είναι υποχρεωμένα να αποστείλουν στη Διεύθυνση Εκλογών του Υπουργείου Εσωτερικών μέσα σε έξι (6) ημέρες από την προκήρυξη των εν λόγω εκλογών, αντίγραφο της υπεύθυνης δήλωσης του άρθρου πέμπτου».

Επισημαίνεται, κατ' αρχάς, ότι, συμφώνως προς το άρθρο 2 του Νοχ, η υπεύθυνη δήλωση του άρθρου πέμπτου υποβάλλεται κατά την κατάθεση της δήλωσης υποψηφιότητας του ενδιαφερομένου, το περιεχόμενο της οποίας καθορίζεται, όμως, στο άρθρο 3 παρ. 3 του ν. 1180/1981.

Επισημαίνεται, εξ άλλου ότι, κατά τον Άρειο Πάγο [βλ. Α.Π. (Εκλ) 66/2009], «η έλλειψη κάποιου στοιχείου της υπεύθυνης δήλωσης από αυτά που προβλέπονται στο άρθρο 3 παρ. 3 εδαφ. α' - ε' του ν. 1180/1981, όπως είναι η έλλειψη μνείας του έτους γέννησης και της εγγραφής στο μητρώο αρρένων ή στο δημοτολόγιο συγκεκριμένου δήμου ή κοινότητας κ.λπ. ή η μη μνεία της έλλειψης κωλυμάτων εκλογιμότητας, όπως αναφέρεται πιο πάνω, εμποδίζει την ανακήρυξη του υποψηφίου. Στην περίπτωση που μετά τη δήλωση του ονόματος και του εμβλήματος του κόμματος ή του συνασπισμού κομμάτων για τη συμμετοχή του στις ευρωεκλογές που πρέπει να γίνει

μέσα σε προθεσμία 9 ημερών μετά την έναρξη της προεκλογικής περιόδου [...] παραλειφθεί να γίνει μέσα σε προθεσμία 13 ημερών, με βάση την ίδια αφετηρία, η επίδοση ή κατάθεση της δήλωσης του συνδυασμού των υποψηφίων αντιπροσώπων του κόμματος ή του συνασπισμού κομμάτων στον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου, δεν μπορεί να γίνει μετά ταύτα ανακήρυξη συνδυασμού (άρθρο 3 παρ. 7 του ν. 1180/1981 σε συνδυασμό με το άρθρο 34 παρ. 5 της εκλογικής νομοθεσίας). Το ίδιο ισχύει αν δεν υποβλήθηκαν δηλώσεις αποδοχής ή υπεύθυνες δηλώσεις από όλους τους προτεινόμενους υποψηφίους των κομμάτων ή του συνασπισμού κομμάτων ή αν από τις υπεύθυνες δηλώσεις όλων των προτεινόμενων υποψηφίων λείπει κάποιο από τα στοιχεία του άρθρου 3 παρ. 3 του ν. 1180/1981, ενώ αν η έλλειψη αφορά έναν ή ορισμένους μόνον από τους προτεινόμενους, ανακηρύσσονται οι λοιποί. Η προεκτεθείσα προθεσμία των 13 ημερών είναι αποκλειστική, όπως συνάγεται από την κύρωση που επιβάλλει ο νόμος (μη ανακήρυξη) και από το ότι την κύρωση αυτή την εξαρτά όχι από τη μη συνδρομή των ως άνω στοιχείων αλλά από τη μη αναγραφή τους στην υπεύθυνη δήλωση. Ως εκ τούτου, η άπρακτη πάροδος της επιφέρει έκπτωση από του δικαιώματος, για την άσκηση του οποίου έχει ταχθεί, με την έννοια ότι, μετά την εκπνοή της δεν μπορεί να γίνει ούτε συμπλήρωση των στοιχείων που τυχόν παραλείφθηκαν από τη δήλωση κάποιου υποψηφίου, ούτε υποβολή νέας δηλώσεως από εκείνον που δήλωσε ελλιπώς τα στοιχεία του άρθρου 3 παρ. 3 του ν. 1180/1981 ή παρέλειψε εντελώς να τα δηλώσει».

Υπό το φως των ανωτέρω, θα ήταν σκόπιμο, για λόγους ασφάλειας δικαίου, να διευκρινισθεί ότι η προτεινόμενη εξαήμερη προθεσμία είναι ενδεικτική, δεδομένου ότι, σε κάθε περίπτωση, μετά την πάροδό της – και πριν από την εκπνοή της αποκλειστικής προθεσμίας των δεκατριών (13) ημερών από την έναρξη της προεκλογικής περιόδου – μπορεί να γίνει συμπλήρωση στοιχείων που, ενδεχομένως, παραλείφθηκαν από τη δήλωση κάποιου υποψηφίου ή υποβολή νέας δήλωσης από εκείνον που δήλωσε ελλιπώς ορισμένα στοιχεία [Πρβλ., ανωτέρω, Α.Π. (Εκλ) 66/2009)].

3. Επί του άρθρου 3 (παρ. 3 του άρθρου έκτου του ν. 2196/1994)

Κατά την προς ψήφιση διάταξη, όταν η πληροφορία περί στέρησης του δικαιώματος του εκλέγεσθαι στο κράτος μέλος καταγωγής του υποψηφίου «περιέλθει στο Υπουργείο Εσωτερικών μετά την κατά τα ανωτέρω ανακήρυξη αυτού ως εκλεγμένου μέλους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, το μέλος αυτό εκπίπτει αυτοδικαίως του αξιώματός του, κατ' άρθρο 2 παρ. 4 του ν. 1180/1981».

Επισημαίνεται, κατ' αρχάς, ότι το άρθρο 8 παρ. 2 του ν. 1180/1981 αναθέτει στο Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο (στο εξής, Α.Ε.Δ.) την εκδίκαση των ενστάσεων κατά του κύρους των εκλογών για την ανάδειξη του ευρωπαϊκού κοινοβουλίου, όταν οι ενστάσεις αυτές έχουν ως βάση προβαλλόμενη παραβίαση των διατάξεων της ελληνικής νομοθεσίας, η οποία διέπει, μέχρι την έναρξη της ισχύος της ομοιόμορφης για όλα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης εκλογικής διαδικασίας, τα θέματα της εκλογής των αντιπροσώπων στην ελληνική επικράτεια. Έχει, μάλιστα, κριθεί (Α.Ε.Δ. 47/1989) ότι η εν λόγω αρμοδιότητα του Α.Ε.Δ. είναι σύμφωνη προς «τα άρθρα 93 και 94 του Συντάγματος που καθορίζουν τη δικαιοδοσία των δικαστηρίων και το άρθρο 100 του Συντάγματος, με το οποίο συστήθηκε το Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο και ορίστηκαν οι υποθέσεις που υπάγονται σ' αυτό. Ειδικότερα, κατά τη έννοια των διατάξεων του τελευταίου αυτού άρθρου που πρέπει να ερμηνευθούν με τη μέθοδο της αντικειμενικής ερμηνείας, το κατά το άρθρο 100 του Συντάγματος Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο είναι το ανώτατο εκλογικό όργανο, αρμόδιο για την εκδίκαση των ενστάσεων που στρέφονται κατά του κύρους των διεξαγομένων σε όλη την επικράτεια εκλογών για την ανάδειξη των αντιπροσώπων του λαού είτε στη Βουλή (άρθ. 58 και 100), είτε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, εφόσον, στη δεύτερη περίπτωση, οι εγειρόμενες αμφισβητήσεις βάση έχουν τις εθνικές για την εκλογή διατάξεις», πρβλ. και Α.Ε.Δ.61/1995.

Εξ άλλου, συμφώνως προς πάγια νομολογία του Α.Ε.Δ., για να επέλθει η έκπτωση από το βουλευτικό αξίωμα, «απαιτείται προηγούμενη κρίση του Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου ότι συνέτρεχε λόγος εκπώσεως. Αν το Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο διαπιστώσει τη συνδρομή τέτοιου λόγου η έκπτωση επέρχεται υποχρεωτικώς και αναδρομικώς από το χρόνο κατά τον οποίο, σύμφωνα με την απόφαση του Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου, συνέτρεξε ο λόγος της εκπώσεως (βλ. ενδεικτικώς, Α.Ε.Δ. 2/1996, 42, 59/1995, 1/1992).

Επομένως, η «αυτοδίκαιη» έκπτωση από το αξίωμα του εκλεγμένου μέλους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, κατ' άρθρο 2 παρ. 4 του ν. 1180/1981, διαπιστώνεται, σε κάθε περίπτωση, με απόφαση του Α.Ε.Δ. (για το πώς νοείται, κατά την νομολογία του Α.Ε.Δ., η αυτοδίκαιη έκπτωση από το βουλευτικό αξίωμα βλ., αναλυτικώς, Κ. Μαυριά, Συνταγματικό Δίκαιο, 2014, σελ. 659 επ. Βλ., επίσης, και Αθ. Ράϊκο, Συνταγματικό Δίκαιο, τ. Ι/Α, 2009, σελ. 560 επ., Αντ. Παντελή, Εγχειρίδιο Συνταγματικού Δικαίου, 2007, σελ. 325 επ.).

4. Επί του άρθρου 4

Με το προτεινόμενο άρθρο καθορίζεται η έναρξη ισχύος του προτεινόμενου Νοχ. Επισημαίνεται, σχετικώς, ότι κατά το άρθρο 2 παρ. 1 της Οδηγίας 2013/1/ΕΕ, «τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία το αργότερο έως τις 28 Ιανουαρίου 2014».

Αθήνα, 25.2.2014

Ο εισηγητής

Δημήτρης Κανελλόπουλος

Προϊστάμενος του Τμήματος Διεθνών και Αμυντικών Μελετών

Ειδικός Επιστημονικός Συνεργάτης

Ο Προϊστάμενος του Α΄ Τμήματος

Νομοτεχνικής Επεξεργασίας

Ξενοφών Παπαρρηγόπουλος

Αν. Καθηγητής του Πανεπιστημίου

Θεσσαλίας

Ο Προϊστάμενος της Α΄ Διεύθυνσης

Επιστημονικών Μελετών

Αντώνης Παντελής

Καθηγητής της Νομικής Σχολής

του Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Προϊστάμενος της Β΄ Διεύθυνσης

Επιστημονικών Μελετών

Αστέρης Πλιάκος

Καθηγητής του Οικονομικού

Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου

Κώστας Μαυριάς

Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών